

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

Concluziuni depuse de d-l avocat Take Policrat, pentru Luisa Tumpach la curtea de apel București, s. I, în ședința de la 1 Februarie 1902, în proces cu Iosef și Ecaterina Sabo.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de apel din București, s. I: *Luisa Tumpach cu Wilhelm Sabo, Iosef I. Sabo, Irina Sabo, Ecaterina Sabo și alții*, cu o Observație de d. D. Alexandresco.

Tribunalul Ilfov, secțiunea I: *Maria Braicoff cu Fiscul*.

JURISPRUDENȚĂ STREINĂ :

Tribunalul de poliție (jud. de pace) din Fontainebleau.

CONCLUZIUNI

depuse de d-l avocat Take Policrat, pentru Luisa Tumpach la Curtea de apel București, s. I în ședința de la 1 Februarie 1902, în proces cu Iosef și Ecaterina Sabo (*)

Problema noastră este de a dovedi, că Luisa Tumpach, fca nelegitimă a d-lui Iosef Sabo și a Ecaterinei Sabo, născută din acești părinți, mai înainte de a se căsători între ei, a devenit fca lor legitimă, prin matrimoniul austriac, subsequent, conform art. 161 din Codul austriac, și legea corespunzătoare din Ungaria. Eu în sprijinul acestei idei, am accentuat, că formele interne, sub care 'i s'a putut opera această legitimare, a fost după alegerea facultativă a părților, sau cele din România, unde aceste acte s'a făcut, sau cele din Austro-Ungaria, care constituie statutul lor personal. Am arătat că după cea mai nouă jurisprudență principiul *locus regit actum*, este facultativ pentru străini, în ceia ce privește actele de stat civil, și acest adevăr, a fost recunoscut și de d-nu Nacu cu adăugire, că principiul *locus regit actum* este introdus pentru a facilita poziția celui aflat în țară străină, prin urmare străinul aflat în România se poate dispensa în afacerile de această natură de formele mai riguroase ale legilor române și a se mărgini în formele admise de statul său personal, dacă aceasta 'i-ar oferi o mai mare facilitate. Ast-fel dar, după articolul 161 din Codul civil austriac, simplul fapt al căsătorii părinților naturali, nelegitimi care se încheie în urma nașterii copilului natural, produce efectele de legitimitate lui;

Dar d-l Urlățeanu a răspuns cu niște citațiuni din legile austriace, că după aceste legi, paternitatea tatălui unui copil,

(*) A se vedea decizia curții pronunțată în acest proces, publicată tot în acest număr, pag. 211—214 însoțită de o observație a directorului nostru d-l D. Alexandresco.

natural trebuie să fie constatată de parohul respectiv (care, în Austria are funcțiunea ca ofițer de stare civilă) cu observarea unei formalități anume prescrisă adică : să vie tatăl în persoană, la parohul, cu doi martori de identitate, dacă nu va fi cunoscut personal, și să declare că el este părintele natural al copilului înmatriculat ca natural, în registrul de naștere. Și apoi succedând căsătoria după orî ce interval, parohul n'are de cât să treacă în coloana observațiunilor că părinții acestui copil nelegitim s'a căsătorit prin actul No. . . . și atunci copilul de sine a devenit legitim, prin simplul fapt al căsătoriei. Aceste formalități sunt iarăși numai o înlesnire facultativă, fiind că, tot legea austriacă, mai adaugă, că în lipsa unei asemenea recunoașterii, rămâne rezervată calea judecăței părințelor interesate, spre a dovedi paternitatea nelegitimă a părintelui natural. În Austria prin urmare un copil natural, care se crede legitimat prin căsătoria subsequentă, a părinților săi, dacă nu 'i s'a făcut recunoașterea la paroh și 'i se refuză recunoașterea ca copil legitimat n'are de cât să intente proces, în care să dovedească cele două elemente a legitimației.

1. Nașterea sa din cutare părinți naturali;

2. Măritagiul posterior al părinților săi naturali și fiind că ne aflăm în România, și voim să ne prevalăm de statul personal, nu facem astăzi, înaintea Curței de cât procesul pe care 'l putem intenta în Austria.

În acest proces, unul din elementele, adică maritagiul părinților naturali, este dovedit prin actul de stare civilă, care corespunde atât legilor române cât și celor austriace, iar celelalte elemente, adică paternitatea nelegitimă a defunctului, o credem asemenea dovedită prin faptele ce constituie posesiunea de stat ca copil legitim.

Asupra acestui punct întâmpinăm opunere din partea intimaților, bazată pe următoarele considerațiuni :

Partea adversă, invocând articolul 34 din Codul austriac a voit să ne facă imposibilă aplicarea statului nostru personal, adică a legilor austriace, asupra cazului prezinte de legitimație, zicând că după acest articol, capacitatea personală a străinului se judecă în Austria după legile locului, căruia acel străin aparține în virtutea domiciliului său, sau ne având domiciliu propriu zis, după ale locului nașterii sale. Prin urmare dacă familia Sabo statornicită în România voește a invoca legea austriacă, trebuie să primească, ca această lege să 'i se aplice și în sensul acestui articol.

Acest articol însă după opinia intimaților, ne-ar obliga pe noi apelanții, ca intru toate să ne conformăm legilor României, aceasta fiind cerută de art. 34 din statutul nostru

personal, căci avem domiciliul în România, precum l'a avut și defunctul părinte.

Acest articol nu cuprinde o dispoziție generală pentru toate afacerile, ce străinul ar avea în Austria, și respective în România, ci este mărginită în judecarea capacității sale personale, recunoscându-se precum o face și art. 12 din Codul civil român, că capacitatea personală: 1) spre exemplu majoritatea sa minoritatea, interdicție și altele, urmează a fi judecate după statutul personal al străinului, chiar textul aceluși art. 34 nu pune accentul pe domiciliul său reședința transitorie ci pe cetățenia străinului, menționându-se domiciliul său reședința numai ca niște indicii de la care să se poată conchide la cetățenia.

Traducerea verbală a acestui art. 34 este cea următoarea: capacitatea personală a străinului pentru afaceri de drept, (adică afaceri generatoare de drepturi sau datorii) se va judeca în genere după legile locului cărora acel străin este subordonat ca supus în virtutea domiciliului său, sau ne având domiciliu propriu zis, după legile locului nașterii sale, întru cât pentru orî care cazuri speciale, legea nu va cuprinde vre-o altă dispoziție.

Evident că nu avem aface cu capacitatea personală, nici a defunctului părinte Iosef Sabo, nici a văduvei sale Ecaterina, nici a apelantei sași intimaților, cetățenia austriacă a defunctului și a toată familia sa până la naturalizare, a rezultat clar din certificatul consulatului Austro-Ungar, din legea promulgată la 1892, prin care se acordă cetățenia română lui Iosef Sabo, și din alte probe cunoscute și nici nu este tăgăduită, prin urmare nu trebuie să recurgem nici la domiciliu, nici la locul nașterii pentru a o constata.

Dar aici avem aface nu cu capacitatea personală, ci cu forma exterioară a unor acte adică cu principiul *locus regit actum* fiind nepusă întrebare sub acest raport, dacă faptele ce prin ansamblu lor constituie legitimație, urma să fie făcute sub formele legii austriace sau sub formele legilor române și întru cât aceste două legi s'ar putea substitui una la alta;

Indoială nu este că dacă legitimația s'ar fi petrecut conform legilor române, n'ar mai putea să facă dubiu, fiind-că pentru Sabo această formă ar fi facultativă, el cu soția ar fi putut să declare în legitimație cu ocazia cununii, atunci acest proces nici n'ar fi putut să ia naștere, aci întâmpinăm opunerea din partea intimaților bazată pe următoarele:

a) Că posesiunea de stat ca copil legitim se dovedește de noi în toate zilele, dar dovedirea unei posesiuni de stat ca copil nelegitim sau ca copil legitimat, nu s'a mai văzut până acum.

b) Întru cât această posesiune de stat implică o cercetare a paternității naturale, că după art. 307 din Codul civil nici nu poate să facă obiectul unei cercetări judiciare;

La obiecțiunea primă răspundem:

Pe când nu există nici un obstacol legal de a dovedi posesiunea de stat ca copil legitim nu înțeleg pentru ce nu s'ar putea dovedi și posesiunea de stat ca copil legitimat.

Acesta este un argument chiar a fortiori și este cunoscut, căci copii așa numiți de suflet se transformează prin posesiune de stat în copii legitimi și moștenesc în regulă, fiind că opinia generală ia considerat ca fiind copii din căsătoria cutăror consortii.

Tot ast-fel s'a petrecut și în cazul prezinte fiind-că atât înainte cât și în urma căsătoriei toată lumea a crezut că cei trei copii născuți înainte de căsătorie ar fi copii legitimi și

cununia petrecându-se foarte în secret, pre cât se putea după formele legale, tatăl nici n'a voit ca prin declarația de legitimitare, prescrisă de legea română, să se mai producă o degradare a acestor copii, când ei, după statul austro-ungar, deveneau de drept ca copii legitimi. Așa dar cine este considerat ca copil legitim, având posesiunea de stat corespunzătoare are și posesiunea de stat ca copil legitim chiar atunci când această legitimitare se operează numai prin matrimoniul subsequent, fără vre o declarație expresă, cum să prevadă de legea austriacă.

Formalitatea cerută de legea austriacă din anul 1787 și care este numai facultativă fără a exclude dovedirea filiațiunii prin judecată, această formalitate, care consistă din recunoașterea dinaintea parohului a paternității de către părintele natural nu s'a putut îndeplini de către d-l Iosef Sabo, din cauză că la 1866, când s'a născut Luisa Tumpach era deja în vigoare Codul civil român cu organizația oficerilor de stare civilă, și acesta de sigur ne având autorizația legală, nu putea să primească o asemenea declarație, iar preotul de aici nu putea să o primească din cauză că încetase de a fi oficer de stare civilă, și oșebit nu era obligat să recunoască sau să execute legile austriace, în ceia-ce privește registrele sale de stare civilă, fiind-că toți preoții ai bisericilor de rital străini, de și în oare-care registre facultative pentru ei, dar nu le în după legea vre unui stat, fiind-că ei sunt internaționali, căci preotul protestant are eroniși din 5—7 diferite state: (România, Austria, Germania, Elveția, Holanda, Anglia, etc.) pe când nu este supus la nici unul din aceste state numai preoții catolici au oare-care norme prescrise de dreptul lor canonic, de legile papale care sunt aproape identice în toată lumea catolică, dar Sabo ca protestant nu se putea adresa unui preot catolic mai făcând și abstracțiune, că în acest drept canonic nu se găsește dispoziția chestională din legea austriacă de la 1787.

Iosef Sabo era dar în imposibilitate de a face o asemenea declarație înaintea preotului, și acea ce a putut face a făcut, fiind-că conform certificatului consulatului austro-ungar, de aici, a arătat în fie care an în care și s'a născut vre-un copil de sa trecut la matricolă, ast-fel, a arătat și pe Luisa Tumpach ca născută la 2 Februarie 1866 st. n. iar consulatul austriac a trecut-o ca și pe toți cei-alți copii în matricolă sa oficială fiind că consulatul are și atribuțiune de oficer de stare civilă ca mai toate consulatele străine.

În ceea-ce privește al doilea punct, că după art. 307 din Codul civil, cercetarea paternității naturale este interzisă noi credem:

a) Că în cazul prezinte paternitatea este deja recunoscută atât prin actul dotal autentic, care este un act executoriu, cât și prin cele-alte acte prezentate, între care figurează și certificatul consulatului mai sus menționat și apreciat ast-fel, că formalitatea legii austriace de la 1787 este îndeplinită;

b) Chestiunea paternității naturale nu se discută aici ca un fapt isolat, ci ca unul din elementele cerute pentru a justifica legitimația după legile austro-ungare, fiind-că dacă odată am drept la aplicarea statutului personal, nu s'ar putea concepe, cum aplicarea acestui statut personal, ar putea să fie curmată prin dispozițiunea art. 307, unde în cazul nostru se cere dovedirea posesiunii de Stat ca copil legitim și unde această posesiune este chiar reprezentată prin fapte, care denotă mai mult de cât atâtă, fiind-că cuprinde

elementele unui stat personal legitim ast-fel că putem zice că unde se coprinde mai mult, de sigur că se coprinde și mai puțin.

Cu atât mai mult obiecțiunea ordinei publice nu mi se poate face, căci aplicarea statutului personal austriac nu impiedică în nimic asupra suveranității teritoriale române, Luisa Timpach având să-și dovedească legitimitatea filiațiunei sale, se folosește de o serie de fapte și acte ale însuși părinților săi și mai ales ale defunctului său tată. Prin urmare nu afirmă nimic nou și necunoscut, care ar putea surprinde pe cineva, care ar pune în neliniște și nesiguranță familia întreagă fiind-că toată viața ei a fost tratată de această familie ca un membru legitim al său.

Înainte de consulul austriac tatăl său îi declară nașterea la 1866, după cum a făcut regulat cu toți cei-1'alți copii până la cel din urmă.

Instrucția i-a făcut în pensioane private unde a recomandat-o copila sa. La societatea de asigurare Dacia România a asigurat-o tot ca copila sa pentru premia de viață, căsătorind-o cu d. Tumpach a înzestrat-o cu act autentic împreună cu soția sa Ecaterina, ca pe fca lor legitimă. Depozițiile martozilor, interogatoriul fraților, toți arată același lucru, că Luisa a fost privită, recunoscută și recomandată ca un copil legitim. Deci cererea Luisei afirmând un lucru cunoscut și public nu lovește în liniștea familiei și nici în ordinea publică.

În acest sens, Cas s. I, No. 395/86, B. 1886, p. 993; C. Buc. secția II, No. 167/92, Dr. No. 76/92 etc.

Și dacă este adevărat că legea a consfințit regula, *locus regis actum* e tot așa de netăgăduit că dreptul câștigat prin legea dintr-o țară străină nu exercită efectele sale în afară de țară de cât ca un fapt și prin urmare judecătorul care a aplicat legea locului, unde convențiunea a devenit perfectă, nu ascultă legea străină aicea, ce ar atinge suveranitatea statului, ci o urmează numai ca un mijloc de interpretare, ast-fel că deciziunea sa scapă de sub censura Curței de casație: Cas II, No. 98/83, B. 1883, p. 993. Cas. II No. 182/91, B. 1891, p. 1362. C Buc. s. III 29/90 și mai departe, de și căsătoria se face înainte oficerului stărei civile și este o chestiune de ordine publică pentru toți locuitorii regatului, totuși agenții diplomatice fiind competenți să instrumenteze acte de stare civilă pentru naționali lor în țară, pe lângă care acreditații, asemenea acte trebuiesc considerate ca valabile pretutindeni.

Onor. Curte va bine-voi pe considerațiunile aci arătate a ne admite apelul, în consecință opoziția, a reforma hotărârea apelată a tribunalului de Dâmbovița și a ne recunoște dreptul în succesiunea rămasă pe urma părintelui nostru.

p. Luisa Tumpach și Anton Tumpach.

Take Policrat, avocat.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 1 Februarie 1902

Președenția D-lui ATH. C. KIVU, Prim-Președinte

Luisa Tumpach cu Wilhelm Sabo, Iosef I. Sabo, Irina Sabo, Ecaterina Sabo și alții

Deciziunea civilă No. 28

Succesiune. — Capacitate succesorală. — Cestiune de stare civilă. — Statut personal. — Supus austriac. — Le-

giuirea austriacă. — Capacitatea juridică personală a străinilor după Codul austriac. — După ce legi se judecă. — Legea domiciliului. — Statut personal. — Reciprocity. — Legitimarea copiilor născuți înainte de căsătorie prin căsătoria subsequentă a părinților. — Condiție de legitimare. — Dacă regula din Codul român se aplică și la supușii austriaci domiciliați și căsătoriți în România. — Paternitate nelegitimă. — Constatarea ei după Codul austriac. — (Art. 304 și 307 din Codul civil român; art. 34 și 164 din Codul civil austriac de la 1 Iunie 1811).

1. Cestiunea capacității succesorale basată pe calitatea de copil legitim sau nelegitim al lui de cujus este o cestiune de stare civilă și dar urmează a se decide după statutul personal al celui ce reclamă moștenirea.

Ast-fel când cel ce reclamă moștenirea părinților săi este supus austriac ca și părinții săi, pentru stabilirea stărei civile a reclamantului trebuie să se aplice legiuirea austriacă.

2. După art. 34 din Codul civil austriac din 1 Iunie 1811, capacitatea juridică personală a străinilor se judecă în genere după legile locului cărora străinul e supus prin domiciliul său, sau dacă n'are domiciliu propriu zis, prin nașterea sa ca supus, afară de anumite cazuri unde legea spune alt-fel. Așa dar, legea austriacă impune, pentru judecarea capacității străinului, legea domiciliului, principiul care predomină și după noul Cod civil german și în țările anglo-saxone.

3. În domeniul principiilor statutului personal reciprocitatea este regula fundamentală care dacă nu e anume exprimată, se subînțelege ca condiție tacită sine qua non.

Ast-fel dacă legiuirea națională a unui austriac prescrie pentru judecarea statutului personal a străinilor aplicarea legii domiciliului, instanțele judecătorești străine nu pot nici ele să aplice o altă normă față de supușii austro-ungari cari li se adresează lor. În asemenea cas Codul austriac cere să se aplice austriacului ce reclamă în România moștenirea părinților săi legea română pentru a stabili dacă dănsul este sau nu copilul acelora a cărora moștenire pretinde.

4. Articolul 304 din Codul civil român admite legitimarea copiilor născuți înainte de căsătorie numai prin recunoșterea lor expresă prin chiar actul de căsătorie, și în lipsa acestei singure dovezi admisibile după lege, toate presupțiunile ce s'ar invoca sunt fără valoare, ele neputând avea efectul de a înlocui mențiunea din actul de căsătorie.

Această regulă din citatul art. 304 se aplică și supușilor austriaci ce locuiesc în țară.

Ast-fel austriacul ce pretinde că a fost legitimat prin căsătoria subsequentă a părinților săi, căsătorie efectuată în România, cade în pretențiunile sale dacă n'a fost recunoscut ca copil al lor prin chiar actul de căsătorie al acelora ce pretinde că sunt părinții săi.

5. Articolul 164 din Codul austriac, cere, pentru constatarea paternității nelegitime, învoirea expresă a tatălui afirmată de naș și primită de preot cu adăogire că cunoaște personal atât pe tatăl cât și pe naș.

S'a ascultat: d-l avocat Take Policrat și Șc. Boșna în dezvoltarea motivelor opozițiunei făcută de Luisa Tumpach;

Pe d-nii avocați Urlățeanu și Nacu din partea intimaților în combateri, și

Pe d-l G. Teclu loc-șitor de procuror în conclusiuni.

Curtea,

Având în vedere opozițiunea făcută de Luisa Tumpach cu autorisația soțului său, Anton Tumpach contra deciziei acestei Curți No. 200 din 16 Decembrie 1900 pin care i se respinge ca nesusținut apelul făcut contra sentinței trib. Dâmbovița No. 590 din 23 Septembrie 1899; Având în vedere că Luisa Tumpach, susținând că

este copila lui Iosef Sabo și a soției sale Ecaterina, născută Beni, a chemat, după moartea lui Iosef Sabo, pe copiii majori ai acestuia, născuți din căsătorie, și pe văduva lui, Ecaterina, personal și ca tutrice a copiilor minori pentru că față cu toți aceștia, să se pronunțe esșirea din indivisiune, recunoscându-se și ei, reclamantei, o parte virilă în succesiunea defunctului, succesiune care consistă principalmente în o moară cu aburi în com. Găești;

Având în vedere că la această cerere pârâți răspund prin contestarea calității reclamatei de fică și în orî-ce caz de fică legitimă a defunctului Iosef Sabo;

Având în vedere că față de această contestare, reclamanta Luisa Tumpach afirmă că de și e născută în comuna Mătăsaru, județul Dâmbovița la 1/13 Februarie 1866 și de și părinții săi Iosef și Ecaterina Sabo s'a cununat la Găești numai în urmă la 14 Martie 1870, totuși ea ar poseda statul de copil legitim, și afară de aceasta ar fi legitimă prin faptul căsătoriei subsecvente a părinților săi, fapt care după legea austriacă, care s'ar aplica în specie, părinții fiind atunci supuși austro-ungari și Iosif Sabo obținând naturalizare română numai la 12 Noembrie 1892 ar ajunge pentru legitimarea copiilor naturali anteriori;

Având în vedere că chestiunea capacității succesoriale basată pe calitatea de copii legitimi sau nelegitimi ai lui de cuius este o chestiune de stare civilă și dar urmează a se decide după statutul personal al reclamatei;

Având în vedere că nu se contestă că în momentul nașterii Lușii Tumpach, mama ei, Ecaterina Beni era supusă austro-ungară, calitate ce se dovedește și pentru Iosef Sabo, și dar, atât reclamanta cât și ambii părinți invocați de dânsa fiind de aceeași naționalitate, declară că pentru stabilirea stărei civile a reclamatei trebuie să aplicăm legiuirea austriacă, și anume Codul civil austriac din 1 Iunie 1811 care era în vigoare atât la nașterea reclamatei cât și la căsătoria mamei sale cu pretinsul său tată;

Având în vedere că după art. 34 din acest Cod capacitatea juridică personală a străinilor se judecă în genere după legile locului cărora străinul e supus prin domiciliul său, sau, dacă n'are domiciliu propriu zis, prin nașterea sa ca supus, afară de anumite cazuri unde legea spune alt-fel;

Având în vedere că ast-fel, legea austriacă impune pentru judecarea capacității străinului legea domiciliului, principiu care predominază și după noul Cod civil german precum și în țările anglo-saxone;

Având în vedere că în domeniul principiilor statutului personal reciprocitatea este regula fundamentală care dacă nu e anume exprimată, se sub-înțelege ca condiție tacită sine qua-non;

Având în vedere că dacă legiuirea națională a reclamatei prescrie pentru judecarea statutului personal a străinilor aplicarea legii domiciliului, instanțele judecătorești străine nu pot dar nici ele să aplice o altă normă față de supușii austro-ungari cari li se adresează lor;

Având în vedere că, Luisa Tumpach este născută, crescută și domiciliată în România;

Având în vedere că dar însuși Codul austriac cere

ca în asemenea cas să se aplice reclamantei legea română pentru a stabili dacă dânsa este sau nu copila lui Iosef și Ecaterina Sabo, și dacă a fost legitimată;

Având în vedere în ce privește punctul al doilea că art. 304 din Codul civil român admite legitimarea copiilor născuți înainte de căsătorie numai prin recunoașterea lor expresă prin chiar actul de căsătorie;

Având în vedere că actul de căsătorie între soții Sabo No. 11/70 al primăriei Găești nu conține o asemenea mențiune în privința reclamatei;

Că dar în lipsa acesteia singure dovezi admisibile după lege, toate presumpțiile invocate de reclamantă pentru a dovedi posesia de stat de copil legitim al soților Sabo sunt fără valoare, ele neputând avea efectul de a înlocui mențiunea în actul de căsătorie; iar alegațiunea reclamatei că Iosef Sabo ar fi răpit pe Ecaterina Beni și că nașterea sa, a reclamatei, ar coincide cu această epocă, alegațiunea făcută în scopul de a dovedi cel puțin paternitatea lui Sabo, e lipsită de orî-ce probă, căci nici un martor nu confirmă această aserțiune;

Având în vedere dar, că, după legile române, Luisa Tumpach nu poate invoca calitatea de fică legitimă a soților Sabo și nici măcar aceea de copil nelegitim a lui Iosef Sabo;

Având în vedere că reclamanta susține însă, mai departe că după legiuirea austriacă ar ajunge spre legitimarea copiilor anteriori simplu fapt al căsătoriei subsecvente al părinților și că dânsa, precum și soții Sabo, fiind supuși austro-ungari, ar urma că, îndeplinindu-se ast-fel cerințele legii lor comune naționale, să i se recunoască pe această basă calitatea revendicată de copil legitim al lor;

Având în vedere că făcând abstracțiune chiar de art. 34 din Codul austriac care supune pe reclamantă legilor române, și judecând lucrurile numai după legea austriacă, încă nici pe această cale reclamanta nu și poate ajunge scopul de a dovedi înaintea instanțelor române paternitatea lui Iosef Sabo și legitimarea ei prin căsătoria lui subsequentă;

Având în vedere că într'adevăr, spre aceasta ea ar trebui să prezinte în ambele aceste direcțiuni acte respective făcute în Austro-Ungaria după legile austro-ungare, și să reclame înaintea justiției române numai să se recunoască acestor acte validitatea lor urbi et orbi ca pentru toate actele de stare civilă, a căror valoare este generală internațională, afară numai de unele modalități ce n'au importanță în specie;

Având în vedere că reclamanta nu prezintă asemenea acte, nici din care să resulte recunoașterea din partea lui Iosef Sabo a paternității sale prae nuptiale după art. 164 al Codului austriac, nici actul de căsătorie făcut în Austria tot după legile austriace;

Având în vedere că dar, neputându-se sprijini pe asemenea dovezi făcute în patria ei, după legile ei naționale, Luisa Tumpach încearcă a și valorifica pretențiile sale aci, pe teritoriul României, înaintea justiției române, prin acte făcute înaintea autorităților din țară;

Având în vedere că, în această încercare, ea se lovește în prima direcție de principiu art. 307 care, în-

terzicând cercetarea paternității, prescrie o dispoziție coactivă de ordine publică și care, dacă poate respecta vederile contrari din alte țări și dar să recunoască acte străine făcute valabil într-o țară care nu cunoaște această prohibițiune, nu poate însă permite să se facă un asemenea act pe teritoriul său sau în or-ce cas de s'ar trece în vr'un act făcut pe teritoriul său mențiunii neprevăzute de legea română, nu le recunoaște nici o valoare;

Având în vedere că în realitate, actul de naștere al Luisei Tumpach menționează numai numele mamei pe când textul austriac art. 164 pentru constatarea paternității nelegitime cere învoirea expresă a tatălui afirmată de naș și primită de preot cu adăogire că cunoaște personal, atât pe tatăl cât și pe naș; că, dar, actul de naștere desminte toate susținerile reclamantei;

Având în vedere că tot ast-fel interdicțiunea, art. 304 din Codul civil român, de a recunoaște vre-o legitimare subsequentă, alta de cât prin menționarea expresă a copiilor prae nupțialii, în actul de căsătorie, este dictată și ea de ordine publică, nefiind de cât un corolariu al prohibițiunii din art. 307;

Având în vedere, că căsătoria soților Sabo fiind făcută aci, în țară, înaintea unui ofițer român al stărei civile, și fie-care act trebuind a fi judecat după legile care 'l instituesc, el fiind o emanațiune a legii țării și neputând dar fi tălmăcit după o altă lege pe care n'a avut și n'a putut să aibă în vedere, iar părțile neputând inporta legile lor străine de cât pe cât se primește de legile țării și nici odată în contra ordinei publice locale, este evident că căsătoria subsequentă a soților Sabo celebrată înaintea primarului din Găești nu poate să aibă de cât efectele ce îi dă legea română iar nici de cum efectele ce 'i-ar da legile austro-ungare, la care nici părțile, nici funcționarul nu s'au putut gândi;

Având în vedere că prin urmare reclamanta Luisa Tumpach nu a putut face probă, nici că este copilul lui Iosef Sabo și nici că a fost legitimată de către acesta; că dar nu poate să ia parte la succesiunea defunctului Iosef Sabo.

Pentru aceste motive, curtea, respinge opoziția și apelul, etc.

(ss) Ath. C. Kivu, T. T. Djuvara, D. Giuvaru, G. Flaișlen, Em. Anastasiu.

Grefier (s) N. Brătianu.

Observație. — Primul punct decis de Curte prin decizia reprodușă mai sus nu suferă nici o îndoială, de și chestia este controversată. În adevăr, este generalmente admis că, dacă legea națională a defunctului determină persoanele cheamate la moștenire, capacitatea sau incapacitatea de a moșteni, privind pe moștenitor, atârnă de legea personală a acestuia din urmă. Ast-fel, legea personală a moștenitorului va fi consultată de câte ori va fi vorba de a se ști dacă un copil are sau nu capacitatea de a moșteni, dacă, de exemplu, el este copil legitim, legitimat, adoptat, etc. (Veđi în acest sens C. București, afacerea Braicof și Trib. Dorohoi, *Curierul Judiciar*

din 1901, No. 33 și din 1902 No. 10. Ambele hotăriri sunt adnotate de noi. A se vedea, în această privință, starea doctrinei și a jurisprudenței în *Curierul Judiciar* din 1902, No. 10, p. 90, nota 3).

În cât privește chestiunea de a se ști dacă, în materie de legitimare, formalitatea recunoașterii copiilor anteriori *chiar prin actul lor de căsătorie* ⁽¹⁾ se aplică sau nu străinilor căsătoriți în România, a căror lege națională nu prevede această formalitate, precum este Codul austriac (art. 164) ⁽²⁾, Codul german (art. 1719, 1720) ⁽³⁾, etc. sau permite recunoașterea în urma celebrării căsătoriei, precum este Codul italian (art. 197), Codul spaniol (art. 121), acel neerlandez (art. 329), etc., ea este controversată. În adevăr, unii aplică în specie legea locului unde se săvârșește căsătoria, sub cuvânt că ar fi vorba de o chestie de formă cărmuită de regula *locus regit actum* (cpr. în acest sens C. Besançon, Sirey, 79. 2. 249 și *J. Clunet*, anul 1877, p. 228 urm. Al. N. Juvvara, *Dreptul* din 1899, No. 14. Cpr. și Laurent, *Dr. civ. international*, V, 257); ear alții aplică cu drept cuvânt legea națională a părților, 1° pentru că nu este vorba, în specie, de o formă instrumentară, ci de o chestie de fond, și 2° pentru că fie-care legiuitor își organizează familia așa cum înțelege. Art. 304 este cu adevărat de ordine publică, însă de ordine publică internă, ear nu internațională, ceea ce însemnează că el se aplică numai Românilor, nu însă și străinilor. Chestiunea de a se ști dacă o recunoaștere anterioară căsătoriei este sau nu cerută pentru existența legitimității, se va decide deci numai după legea națională a părților. (Veđi în acest sens, Despagnet, *J. Clunet*, anul 1888, p. 592 urm., *De la légitimation en droit international privé*, și *Pr. de dr. international*, No. 279, ed. a 3-a,

(1) Din această expresiune, întrebuintată de legiuitorul român, s'a dedus de unii că, la noi, recunoașterea se poate face numai prin actul de căsătorie, ear nu prin un act anterior, după cum permite legiuitorul francez prin art. 331. Veđi în acest sens, Tache Ionescu, *Dreptul* din 1882, No. 72. Eraclidi, I, p. 228. I. G. Sandulescu, *Dreptul* din 1872, No. 38. B. M. Missir, *Dreptul* din 1873, No. 55, p. 6, coloana 2. — *Contră.* D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, I, partea II, p. 284. Al. Belcik, *Copilul natural* (București 1895), p. 113.

(2) Eată cum art. 216 din Codul Calimah traduce partea întâi a art. 161 din Codul austriac: «Copiii născuți din nelegiuită împreunare, ce s'au făcut inlegiuiți prin cea din urmă săvârșită căsătorie a tatălui cu muma lor, care poate a fost fiitoare sau și altă slobodă femeie, se numără și ei, și pogritorii lor, în rândul fiilor celor născuți din legiuită însoțire». Precum vedem, nici acest text nu cere recunoașterea copiilor anteriori. Cpr. Trib. Suceava, *Curierul Judiciar* din 1896, No. 45. C. București, *Dreptul*, din 1885, No. 5.

(3) Cpr. Ernst Barre, *Bürgerliches Gesetzbuch und Cod civil, vergleichende Darstellung des deutschen und französischen bürgerlichen Gesetzbuchs*, § 147 (Berlin, 1897).

1899; — A. Weiss, *Tr. th. et pratique de dr. internațional privé*, IV, p. 90 urm. (Larose, 1901), care ne a făcut distinsa onoare de a se referi la modestele noastre Comentarii; — Duguit, *J. Clunet*, anul 1886, p. 519, 520, *Du conflit des lois en matière de filiation*; — Cas. fr. Sirey, 79. 1. 417. Trib. Avesnes. *J. Clunet*, anul 1880, p. 472, etc.).

Cât pentru aptitudinea de a legitima saă de a fi legitimat, ea intră în statutul personal, și ca atare, atârnă de legea națională a părților; de unde rezultă că căsătoria dintre doi Români, sevărsită în Anglia, operă legitimarea copiilor anteriori, conform lezei române, și *vice-versa*, căsătoria sevărsită în România între doi Engleză nu va produce acest efect, pentru că legitimarea este astăzi necunoscută în Anglia după cum era necunoscută altă dată și în Codul Caragea ⁽⁴⁾. (Cpr. Laurent, *Principes*, IV, 168 și *Dr. international*, V, 279 urm. Despagnet, *Journal Clunet*, anul 1888, p. 593; *Dr. internat.*, 278. Weiss, *op. cit.*, p. 93 urm. Foelix-Demangeat, *Dr. international*, I, p. 82, No. 33, etc.).

Dacă o Româncă s'a căsătorit în România cu un Englez, această căsătorie nu va avea de efect legitimarea copiilor anteriori, căci femeea devenind Engleză prin căsătorie (art. 19), legea engleză va fi aplicabilă în specie. (Laurent, *Principes*, IV, 169 și *Dr. internat.*, V, 283 urm. Weiss, *op. cit.*, p. 93 urm.— *Contră*. Cas. fr. Sirey, 57. 1. 423. D. P. 58. 1. 293. C. Bourges D. P. 58. 2. 158).

Căsătoria sevărsită în Anglia într'un Român și o Engleză legitimează însă copii anteriori, conform dreptului român, pentru că femeea devenind româncă prin căsătorie, legea română este aplicabilă în specie. (Laurent, *Dr. internat.*, V, 285. C. Bordeaux și Cas. fr. D. P. 78. 2. 193. D. P. 79. 1. 107).

Căsătoria însă sevărsită în Franția între doi Români saă între o Franceză și un Român n'ar produce în Franția legitimarea copiilor adulterini saă incestuoși născuți înainte, căci, de și legitimarea atârnă de statutul personal, în specie de legea Română, care permite legitimarea acestor copii ⁽⁵⁾, totuși legea română va fi predominată în

⁽⁴⁾ Cpr. în cât privește Codul Caragea, Cas. rom. și C. București. Bulet. 1867, p. 925 și *Dreptul* din 1881, No. 15. Bărbătescu, *Cursul dreptului civil*, p. 111. Ar. Pascal, *Gazeta trib.* din 1861, No. 29 și anul 1860, No. 1, p. 3. B. M. Missir, *Dreptul* din 1875, No. 57. C. Nacu, *Dreptul civil român*, I, p. 528, No. 75.

⁽⁵⁾ Atât noul Cod german (art. 1721) cât și Codul nostru admit incontestabil legitimarea copiilor adulterini și incestuoși (argument din art. 304 C. civ. rom. care n'a mai produs cuvintele din textul corespunzător francez «*autres que ceux nés d'un commerce incestueux ou adultérin*», cât și din art. 677). Cpr. C. Nacu, *op. cit.*, I, 74, p. 529.

casul de față de statutul teritorial francez din cauză că legiuitorul francez, pentru motive de ordine publică, oprește legitimarea și recunoașterea copiilor adulterini și incestuoși. (Weiss, *op. cit.*, p. 90. Despagnet, *D. internat.*, 279 și *J. Clunet*, anul 1888, p. 594).

De asemenea, căsătoria sevărsită în România între doi Francezi saă între o Româncă și un Francez n'ar produce legitimarea copiilor anteriori adulterini saă incestuoși, pentru că legea francesă va fi aplicabilă în specie.

Dar din toate conflictele la care legitimarea poate să dea loc, unul din cele mai interesante este de bună samă acel care rezultă din recunoașterea copiilor anteriori. În această privință am avea mai multe observații de făcut asupra deciziunii Curței din București ce publicăm astăzi. Așteptăm însă cuvântul Curței supreme, căreia această decizie va fi de bună samă deferită, pentru ca să ne putem pronunța în deplină libertate.

D. Alexandresco

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența de la 7 Septembrie 1901

Președenția D-lui M. CRISTEA, Judecător

Maria Braicoff cu Fiscul

Successiune. — Timbru. — Taxe de înregistrare. — Sporul acestei taxe pentru averile mobiliare producătoare de venit. — Ce se înțelege prin avere producătoare de venit. — Creanțe ce nu produc în realitate venit. — Dacă se plătește taxa. — Societate în comandită. — Moartea comanditarului. — Dacă succesorii sunt ținuți să plătească taxa de înregistrare pentru capitalul comanditat. — (Art. 46 din legea timbrului din 1900).

1. Asemănat ultimului aliniat de sub articolul 46 din legea timbrului din 1900, taxele de înregistrare prevăzute în acel articol au fost sporite cu 3% atunci când este vorba de o avere mobilă producătoare de venit, și prin avere producătoare de venit legiuitorul nu a putut înțelege de cât averea susceptibilă de a produce venit, independent dacă produce saă nu venit în realitate.

Ast-fel, moștenitorii trebuie să plătească taxa de înregistrare, cu sporul prevăzut de suscitatul aliniat, pentru creanțele găsite în succesiunea lui decedus chiar dacă aceste creanțe nu produc în realitate nici un venit, întru cât creanțele sunt susceptibile de a produce un venit.

2. De și conform legii comerciale, societățile comerciale sunt persoane morale, cu un patrimoniu distinct de acela al asociaților, și prin urmare suma de bani cu care un comanditar a comandat o societate comercială aparține acelei societăți, totuși, efectuând aportul său de comanditar, densusl a devenit creditor pentru această sumă contra societății, cu termen în momentul disolvării societății, și deci la moartea sa, în succesiunea sa se găsește și această creanță în contra societății, și o asemenea creanță fiind producătoare de venit, moștenitorii săi trebuie să plătească taxa de înregistrare ast-fel cum a fost sporită prin ultimul aliniat de sub articolul 46 al legii timbrului din 1900.

Tribunalul,

Văzând contestațiunea făcută de Maria Braicoff în calitate de tutore legală a minorilor săi copii prin pețiția înregistrată la No. 32991 din 12 Iulie 1901, contra

Cu toate acestea Despagnet (*J. Clunet*, anul 1888, p. 594) dice că nici o lege civilisată nu admite legitimarea copiilor adulterini și incestuoși. Savantul profesor de la Bordeaux se înșală deci în această privință.

modulŭ de taxare făcut de Ministerul de Finance a averei rēmasă de la defunctul Jean Braicoff;

Vēzēnd obiectul contestațiunei și anume:

1. Că rēu s'a aplicat suprataxa prevēzută de art. 46 aliniatul ultim al legēi timbrului, unei sume de 80000 lei, considerāndu-se această sumă ca producătoare de venit, întru cât această sumă nu produce în realitate venit, căci ea consistă în o creanță a defunctului Jean Braicoff, contra casei I. Staehli & Comp., constatată prin act ca nefiind producătoare de dobindă;

2. Că rēu s'a aplicat aceiași suprataxă față de suma de 1300000 lei, depusă de defunctul Jean Braicoff, ca comanditar în banca I. Staehli & Comp., întru cât asociațiunea în comandită existând încă în momentul morței lui Jean Braicoff și trebuind încă să continue, această sumă aparține societăței comerciale I. Staehli & Comp., iar nu succesiunei, și în tot cazul, dacă produce sau nu venit, aceasta nu se poate ști de pe acum, ci numai în urma socotelilor anuale, aceste socoteli putēnd arăta o pierdere pentru cutare sau cutare, iar nu numai de cât un câștig.

In ce privește primul punct:

Vēzēnd art. 46 al legēi timbrului din 1900;

Considerānd că prin aliniatul ultim al acestui text de lege se sporește cu o suprataxă de 3% taxele prescise în aliniatele cari preced, atunci când este vorba de o avere mobilă producătoare de venit;

Că prin avere producătoare de venit, legiuitorul nu a putut înțelege de cât averea susceptibilă de a produce venit, căci alt-fel ușor ar fi putut întrebuița expresiunea: «avere care produce venit», iar nu aceea care figurează în text: «avere producătoare de venit»; că punēdu-ne în ipotesa unor acțiuni ale unei societăți industriale străine, care nu dau nici un dividend, ceea se se poate întâmpla, nimeni toluși nu ar putea susține că lor nu li se aplică suprataxa prevēzută de art. 46 al legēi timbrului, prin faptul că nu produc nici un venit, destul că asemenea acțiuni sunt susceptibile de a produce venit, deci sunt producătoare de venit în vederile legiuitorului; că din economia legēi timbrului din 1900, rezultă în fine că ceea ce s'a înțeles a se impune prin supra-taxa art. 46 alin. ultim, a fost capitalurile mobiliare, cari prin natura lor sunt susceptibile de a produce venit, independent dacă produc sau nu venit în realitate și în această categorie intră de sigur sumele de bani, prin opozițiune cu capitalurile mobiliare, cari prin natura lor nu sunt susceptibile de a produce venit, precum ar fi bijuteriile sau mobilele de casă, altele de cât cele aflate în casa de locuință (art. 63 legea timbrului), mărfurile cari s'ar găsi în depositul unui comerciant, etc.;

Că ast-fel fiind este indiferent dacă suma de 80000 lei, creanța în chestiune a defunctului Jean Braicoff contra casei I. Staehli & Comp., produce sau nu în realitate vre-un venit;

In ce privește al doilea punct:

Considerānd că, din actele prezentate, este constant că Jean Braicoff este asociat cu casa I. Staehli & Comp. și că a comanditat acea casă cu suma de 1300000 lei, că conform legēi comerciale, societățile comerciale sunt persoane morale, cu un patrimoniu distinct de acela al asociaților, și că prin urmare suma de 1300000 lei cu care Braicoff a comanditat societatea aparține firmei sociale I. Staehli & Comp.;

Considerānd însă, că efectuānd aportul sēu de comanditar pentru suma de 1300000 lei, Jean Braicoff a devenit creditor pentru această sumă contra societăței, cu termen în momentul disolvărei societăței;

Că, ast-fel fiind, ne găsim în fața unei creanțe de o sumă de bani, astă-zi aparținēnd succesiunei defunctului Jean Braicoff, și căreia urmează a se aplica principiile mai sus expuse.

Pentru toate aceste motive, redactate de d. judecător Christea, tribunalul respinge contestațiunea, etc.

(ss) M. Christea, Antonescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

Tribunalul de poliție (jud. de pace) din Fontainebleau

Audiența de la 18 August 1900

Pisici. — Dacă este un lucru mobil protejat de lege ca ori-ce avere mobilă. — Dacă cel ce ucide o pisică domestică comite o contravenție.

Delicte. — Quasi delicte. — Dacă bărbatul este răspunzător civilmente de delictele și quasi delictele comise de soția sa.

Contravenții. — Cumul. — Dacă este admis în materie de contravenții.

1. *Pisica domestică este și ea un lucru mobil apărat de lege ca și toate cele-lalte și, prin urmare, faptul d'a ucide o pisică cade sub prevederile art. 479 al. I din Codul penal (art. 393 din Codul penal român), care pedepsește pe acei ce cu voință a cauzat vre-o vătămare proprietăței mobiliare a altuia.*

2. *În tesă generală, bărbatul nu e răspunzător civilmente de delictele și quasi delictele soției sale, afară numai dacă el nu a fost agent provocator care a determinat-o la comiterea faptelor ce i se impută.*

3. *Sistemul cumulului de pedepse, în materie de contravențiune, nu numai că este admis de jurisprudență, dar în acelaș timp este și rațional și echitabil, și este chiar recunoscut prin legile din 22 Martie 1841 art. 8, și din 17 Martie 1858, art. 8.*

În orașul Fontainebleau, mișele (pisicile) se înmulțise așa de tare în cât începuse a deveni supărătoare. De cât-va timp se deprinsese a năvăli cu duiumu în vila d-lui M. C. și alergașu nu numai prin curte și prin grădină, dar se introduceașu prin grajdii, prin pod și chiar prin odăi, miolrând și făcēnd tot soiul de necuviinți și de desordine. Proprietarul și-a pus toate silințele ca să scape de aceste nesuferite animale și neisbutind, a însărcinat pe un *guard forestier* să le împuște; acesta cu concursul unei servitoare ucigānd vr'o 15 din ele, cele-lalte înspăimântate au luat-o la fugă și n'au mai dat pe la vilă.

Ce se întâmplă însă? În orașul Fontainebleau sunt o sumă de femei cari adorează mișele, și când au auzit că la vila d-lui M. C. *guard-forestierul* și servitoarea au omorât 15 mișe, toate într'un glas au început a răcni și a califica *acest fapt de delict*, cerēnd ca numai de cât justiția să fie sesizată pentru o grabnică și exemplară pedeapsă.

Autoritatea publică, reprezentată prin comisarul de poliție, se puse în mișcare, dresară convenitele procese verbale, și imediat culpabilii se pomenesc citați înaintea judecătorului de pace, care înțelegānd importanța chestiunei, a dat următoarea hotărîre:

Noi judele,

Ascultānd părțile în expunerea cauzei și în conclusiunile luate;

Vēzēnd art. 479 C. p. și art. 1385 Cod civ.

Avēnd în vedere că și știința și jurisprudența recunosc mai multe soiuri de mișe, și mai cu seamă mișă sălbatecă, animal vătămător, pentru stărpirea căruia s'au instituit premii, și mișă domestică, oaspete la casă și care, în ochii legiuitorului, are mai acelaș titlu ca și cănele;

Avēnd în vedere că mișă domestică nu e un *res nullius*, ci aparține unui proprietar care are nu numai dreptul de a apăra acest animal, dar și datorria de a privilegia urmările lui — pe cât e posibil;

Avēnd în vedere că mișă, prin natura și prin instinctele sale, scapă unei privigheri continue și, prin urmare, este cu neputință a o asemăna sub acest punct de ve-

dere celor-l'alte animale domestice cari primesc jugul, frâul și căpăstrul și pe care cu ușurință le poți lipsi de libertatea de a se duce și a se întoarce «jus quod natura omnia animalia docuit»;

Având în vedere că mița, cu toată antipatia ce inspiră din cauza caracterului ei și a inconvenientelor la care espune prezența sa, totuși este de o utilitate necontestată și necontestabilă, pentru că stârpește nu numai de prin case, dar și de prin câmpii animalele stricătoare, în cât neapărat că este echitabil de a avea indulgența pentru un animal care direct sau indirect folosește tuturora;

Având în vedere că mița, chiar domestică, este în cât-va de natură mixtă, fiind un animal tot-d'a-una puțin sălbatic și trebuie să fie așa din cauza destinațiunii sale, pentru că alt-fel n'ar putea să ne facă serviciile la care suntem în drept să ne așteptăm de la ea;

Că pentru aceste motive, cea mai mare latitudine trebuie să fie lăsată judecătorului în aprecierea pretinselor culpabilități, care de multe ori nu sunt imputabile de cât imprudenței sau neglijenței acelor cari se plâng, fiind că omul pentru a se apăra în contra unor asemenea daune are destulă experiență și destulă înțelepciune;

Având în vedere că vila d-lui M. C. este îngrădită prin un grilaj a căruia gratii sunt de 9 centimetri departe una de alta, pe un pedestal de 55 centimetri, așa că foarte ușor poate trece prin ele o mița, care, persecutată pe stradă, caută să găsească un refugiu. A ucide sau a maltrata vre-o mița care se strecoară prin asemenea îngrăditură și în asemenea împrejurări este nu numai nedrept, dar chiar neuman;

Având în vedere că, în orî-ce cas, legea nu permite ca cine-va să-și facă singur dreptate într'un Stat organizat a căruia instituțiunii garantează ordinea publică;

Având în vedere că art. 1385 Cod civ. conferă o acțiune în daune interese orî-căruia se crede lezat prin fapțul altuia, și numai prin introducerea acțiunii înaintea tribunalelor competente poate să ajungă la repararea prejudiciului suferit și nici de cum pe altă cale;

Considerând că legea din 1791 titlul IX, art. 12 al. ultim, permite uciderea sburătoarelor, dar asemănarea ce se cercă a se stabili între mițe și sburătoare e cu desăvârșire nepotrivită, fiind că pe când sburătoarele—mai cu seamă cele ce constituie un obiect de alimentare—sunt destinate a fi ucise mai curând sau mai târziu, și pe lângă asta, ele mai pot fi ținute într'un loc restrâns și cu desăvârșire închis, nu se poate zice tot ast-fel și de mițe, care trebuie lăstate libere și cu totul în voia lor, dacă voim să se supue legilor naturei lor;

Având în vedere că de și apărarea susține că uciderea mițelor a avut loc în urma unei «necesități imperioase», aceasta însă este numai o pură alegațiune, fiind-că faptele invocate nu numai că nu duc la concluzia necesității imperioase, dar neînsemnătatea lor ne silesc a nu le acorda măcar favoarea celor mai ușoare presupțiuni;

Având în vedere că argumentele deduse din «principiile justiției absolute», din regulile «equității» și chiar din simțul comun, nu trebuie nici odată să facă pe judecător a perde din vedere că în orî-ce litigiu, ori care ar fi însemnătatea lui, unica sa misiune este de a aplica legea în toată majestatea sa, mai cu seamă când se găsește în fața unui text clar și formal precum este art. 479 Cod. penal;

Având în vedere că argumentele deduse din observațiunile Consulului Cambacères la Consiliul de Stat—cu toată autoritatea ce însoțește tot-d'auna un nume așa de celebru,—totuși ele nu pot fi considerate de cât ca niște opinii individuale—necontestat foarte respectabile—dar care nu pot avea putere de lege. Afară de aceasta, comparația ce voește să se facă între dreptul de a omorî cănele turbat, animal pericolos și tot-d'auna gata a mușca, și între mița, animal sfios și tot-d'auna gata pe fugă, este cu totul nepotrivită. Mița nu e agre-

sivă, mița nu inspiră spaimă, mița, prin urmare, nu poate fi comparată cu cănele turbat;

Având în vedere că toate bunurile, după art. 516 Cod. Nap. fiind mobile și imobile, rezultă că mița, conf. art. 528 acelaș Codice, este și ea un lucru mobil, apărat de lege ca și toate cele-l'alte, și prin urmare, faptele imputate cad direct sub prevederile art. 479 al. I Cod. pen., care pedepsește pe acei ce cu voință au cauzat vre-o vătămare proprietății mobiliare a altuia.

In cea-ce privește pe guardul forestier B.... :

Având în vedere că B. a mărturisit că a luat parte la omorîrea mițelor, dar pretinde că participarea lui la acest fapt este supunerea la un ordin ce a primit de la inspectorul silvic, fără a dovedi însă această alegațiune; dar chiar în ipoteza când s'ar dovedi existența unui asemenea ordin, totuși nu ar avea nici o însemnătate în cauză, fiind-că un inferior nu e ținut să asculte orbește ordinele superiorului; în afară de atribuțiile funcțiunii sale, inferiorul nu trebuie să considere ordinele superiorului de cât ca niște sfaturi, liber să le urmeze sau nu;

Având în vedere că, în materie de contravențiune legea nu recunoaște complicitate și prin urmare inculpatul B. trebuie să răspundă șingur de faptele sale.

In cea-ce privește pe servitoarea G.... :

Având în vedere că însăși inculpata mărturisește că, ea singură, cu mâna ei, a ucis 6 mițe, cu toate că ar fi oare-care indicii care ne-ar face a crede că numărul victimelor căzute sub loviturile ei ar fi mai mare, dar aceste indicii ne având destulă forță probatorie, suntem siliți a ținea mărturisirea inculpatei întreagă și neschimbată întru nimica;

Având în vedere că din împrejurările care înconjură săvârșirea faptelor reesă că inculpata n'a lucrat «ab irato» dar cu o imperturbabilitate surprinzătoare și nepotrivită temperamentului femeesc, în cât dacă contravențiunile ar comporta agravantele pîndirei și a precugetării, faptele ce i se impută ar lua o gravitate excepțională, cea-ce nu putem face, căci atunci ar fi a impieta în cadrul atribuțiilor puterii legiuitoare, unde competența noastră nu poate ajunge.

In cea-ce privește pe G.... soțul inculpatei :

Având în vedere că deși Tit. 2 din legea din 6 Octombrie 1851 prescrie că bărbatul este răspunzător civilmente pentru delictele comise de soția sa, însă această dispoziție fiind specială numai pentru poliția rurală, nu o putem prin analogie să o introducem și la delictele care intră în competența poliției urbane;

Având în vedere că, în teză generală, bărbatul nu e răspunzător civilmente de delictele și quasi-delictele soției sale, afară numai dacă el nu a fost agent provocator care a determinat-o la comiterea faptelor ce i se impută, ceea ce în cazul de față nu se dovedește.

In ceea ce privește cumulul de pedepse :

Având în vedere că sistemul cumulului de pedepse, în materie de contravențiune, nu numai că este admis de jurisprudență, dar în acelaș timp este și rațional și echitabil. Afară de aceasta, chiar prin legile din 22 Martie 1841 art. 8 și din 17 Martie 1850 art. 8, acest principiu este recunoscut;

Având în vedere că partea care cade în proces trebuie să sufere cheltuețele procesului.

Pentru aceste motive, judecând în contradictoriu și în ultimă instanță.

Hotărâm :

Scutim pe G... soțul inculpatei G... de responsabilitatea civilă pentru daunele cauzate de soția sa;

Condamnăm pe fie-care inculpat în parte (art. 56 și 467 C. p.) adică :

1. Pe guard-forestierul B... la 1 fr. amendă pentru fie-care contravențiune, care sunt în număr de 7;

2. Asemenea și pe servitoarea G... la 1 fr. amendă pentru fie-care contravenție în număr de 6.

În fine, ambii solidari la cheltuețele procesului.